

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 23 września 2022 r.

Poz. 4011

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.352.2022 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 22 września 2022 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.) stwierdzam nieważność § 2 oraz § 3 uchwały Nr XLIII/319/2022 Rady Gminy Rybno z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Gminy Rybno, działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), podjęła uchwałę, o której mowa na wstępie.

Uchwała została przedłożona organowi nadzoru w dniu 6 września 2022 r.

Zdaniem organu nadzoru przedmiotowa uchwała, w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia, istotnie narusza prawo.

Stosownie do przepisu art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić (art. 50 ust. 2 ustawy). Natomiast zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, organ stanowiący gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W świetle powołanych wyżej przepisów radzie przysługuje wyłącznie kompetencja do określenia, w formie uchwały będącej aktem prawa miejscowego, szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu pobierania tych opłat. Ustawodawca ściśle określił zakres przedmiotowy uchwały. W ramach tego upoważnienia rada gminy ma obowiązek wydać przepisy normujące materię nim objętą.

Działając na podstawie cytowanego przepisu, Rada Gminy Rybno w § 2 uchwały postanowiła, że: „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz umożliwiają zapewnienie kontaktu z otoczeniem, zapobiegają wykluczeniu społecznemu osób wymagających pomocy.” /ust. 1/. „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują: 1) osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innej przyczyny wymaga opieki osób drugich, a jest jej pozbawiona, 2) osobie w rodzinie, która wymaga pomocy osób drugich, a rodzina wspólnie zamieszkująca z powodu wieku, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, pracy zarobkowej lub innych przyczyn nie może takiej pomocy zapewnić.” /ust. 2/. Natomiast w § 3 uchwały Rada postanowiła, iż: „Udzielenie pomocy w formie

usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych następuje na wniosek osoby wymagającej pomocy, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej.” /ust. 1/. „Zakres usług jest uzależniony od stanu zdrowia osoby objętej usługami oraz jej sytuacji ustalonej na podstawie wywiadu środowiskowego.”/ust. 2/.

Zdaniem organu nadzoru, Rada Gminy Rybno nie była uprawniona, na podstawie powołanych przepisów, do określenia kręgu podmiotów uprawnionych do świadczeń opiekuńczych, zakresu tychże świadczeń oraz kręgu podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku.

W tym miejscu należy wskazać, iż kwestie określone w § 2 i § 3 przedmiotowej uchwały zostały uregulowane w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 102 ww. ustawy, świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego (ust. 1). Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu (ust. 2). Natomiast krąg podmiotów uprawnionych do świadczeń opiekuńczych został wskazany przez prawodawcę w art. 50 ust. 1 i 2 ustawy, a ich zakres w art. 50 ust. 3 ustawy.

Bezspornym jest, że rada gminy nie może regulować w uchwale tego, co jest już uregulowane w akcie wyższego rzędu, ani modyfikować regulacji ustawowych, tak jak ma to miejsce w ww. kwestionowanych przepisach. Uchwalając przepisy prawa miejscowego, organ stanowiący winien przestrzegać zasady przyzwoitej legislacji, a także przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r., poz. 283), stanowiących, w myśl art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, źródło powszechnie obowiązującego prawa. Organ stanowiący gminy, uchwalając akt prawa miejscowego, zobowiązany jest do uwzględniania przepisów § 118 i § 137 w zw. z § 143 załącznika do powołanego rozporządzenia. Stosownie do powołanych regulacji, w akcie wykonawczym nie powtarza się tego, co zostało wcześniej przez prawodawcę unormowane w przepisie powszechnie obowiązującym. Naruszenie tego zakazu i wprowadzenie do uchwały przepisów ustawowych, powoduje rażące naruszenie prawa i skutkuje koniecznością wyeliminowania tych przepisów uchwały z porządku prawnego (wyrok WSA w Olsztynie z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. akt II SA/Ol 722/17).

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki